

ТОШКЕНТ ҲАКИКАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА
МЕХНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Бахоси 2 тийин.

СИ
НИ
ХО
ТИ
В.
НИ
СИ
ТО
ДО
ВО
СО
ҚҰ
РЕ
КО
МУ
ЛА
МО
РА
ЧО
СИ
ХА
ДА
УЧ
ҚА
ГА

22-й апрель куни бўлиб ўтган тантанали мажлис шонли санага бағишланди. Пойтахт ва Москва областининг ишлаб чиқариш илгорлари, партия ветеранлари, фан ва маданият арбоблари, Совет Армияси ва Флотининг жангчилари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг

Доклад зўр эътибор билан тингланди ва қарарқал билан бир неча бор бўлиниб турди.

Мажлис қатнашчилари ўринларидан турдилар, партия гимни «Интернационал» салолари заўл гумбазлари узра жаранглаб янграйди.

Мажлис қатнашчиларига катта байрам концерти қўйиб берилди. (ТАСС).

Район партия комитетлари ва шахардаги йирик корхона-лар партия комитетлари сессияси маориф кабинетлари медресаларининг 22 апрель куни Тошкентда бўлиб ўтган семинари марксча-ленинча таълими-ни перспектива планлаштириш масалаларига, партия пропа-гандасининг илмий асосларига бағишланди. Семинар катнаш-чилари учун КПСХ XXV съё-ди қарорлари асосида сессия- ва ихтисоди ўқийшининг ролини ошириш тўғрисида, узок муд-датга мўлжалланган узун план-ларни ва программаларини иш-лоб чиқиш соҳасидаги асосий йўналишлар ҳақида ва бошқа масалаларда лекциялар ўқилди.

 $(\check{Y}_3\text{TAG})$

(УЗТАГ)

бараётган буюк партияни ҳам иккюдор ҳам буюндорлик фазилатларига эга қилиб тарбиялаган» (Т. И. Брекнев, «Ленин йўлидан», 2-том, 630-бет).

Совет Иттифоси Коммунистик партияси ленинизмга содиқлигини ўз назарий ва амалий фаолиятининг ўзгармас қонуни деб билади. Айни шунинг учун ҳам жуда катъий илмийлик билан янги революционликни, социал ҳукмодасларни чўқур аниқлаш қилиш билан халқ манфаатларига садоқат билан хизмат қилишни партия доимо қамрабча қўшиб олиб боради. Айни шунинг

учун ҳам партия назариясини иккюди рижоантартишти олмаган амалий фаолияти билан, мамлакатимизда коммунистик қурилишнинг аниқ зарур вазифалари билан, жаҳон социализмининг, бутун халқлар коммунистик ва илмийлар ҳаракатининг тараққиёти билан боғлаб олиб боради.

Ленинизм КПСС учун, бутун дунёдаги пролетар революционерлари учун галлаб қозонишнинг ҳақиқий фани, инсоният олимда янги уфларга очиб берадиган революцион иккюдорлик фани ва саясати бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади.

Урғоклар! Ҳаёсафар биз
шунга тантанали кунда Вла-
димир Ильичнинг порлоқ
хотираси қаршисида баян-
соди ҳисоб берамиз. Биз-
нинг бугунги ҳисоботимиз—
Совет Иттифоди Коммунист-
лик партиясининг XXV
съезди чуқур ва аққол тас-
вирлаб берган тарихий ҳа-
ёсфарлар ва илҳомлаш иси-
боблардан иборат.

Съезд совет жамиятининг
коммунизм сари қилаётган
қаракати бўлидаги муҳим
қисмат бўлди. Унинг ҳуқуқ-
қатъариди ифодаляган Урта-
қа хос тарихий даврга Урта-
қа жамиятининг янги соҳа-
соев келтирилиши, инқилаб-
ларнинг қанчалар проблемалар-
нинг ўзига ҳослиги тўла му-
саббаслашган.

Съезд мамлакатимизнинг
имкониятлари жуда кўп да-
врадада ўсганигини кўрс-
атди. Совет жамияти ҳар
қанчалонинг ҳам мустақкам
ва янгилашгандир. Ҳамма
синфлар ва социал группа-
ларнинг, ҳамма миллатлар

элатларнинг, совет ҳа-
қи ҳамма авлодларнинг
бирлиги ҳар қанчалонинг ҳам
мустақкам ва бузилмасдир.
Эътилодига Совет Иттиф-
қи қудратли ишлаб чиқару-
қи кучларга эга. Кейинги
ўн йил мобайнидаги на-
тисодий потенциал икки ба-
равар қўлайланлиги ҳалқ
ҳўжалигимизнинг ҳозирги
олими қандайлигини кўрсат-
тиб турибди. Юксак мала-
кали надрларнинг ҳозирги-
дек армияси бизда илгари-
дек ҳеч қачон бўлмаган эди.

Совет Ҳаёсатини ишлаб
чиқаруши кўп қанчалонинг
таракқийнинг ишючили-
латчилига айланди. Совет
Иттифоди бошқа қардош
социалистик мамлакатлар
билан биргаликда дунёдаги
ишларнинг боришига, ҳал-
қаро муносабатларнинг бутун
системасига тобора қуш-
қир ва чуқурроқ таъсир
ўтказмоқда.

Партия ана шу мустақ-
кам пойдеворга таяниб,
амалга оширишга қияшган

лашлар коммунисттик ҳуридашга янги муваффақиятларга, тинчлик ишини ва социализмнинг хаткоро позицияларини янада мустахкамлашга олиб бориши лозим.

Башарти, ички ва аввало итисодий сибаст назарда тутилган бўлса, бунида гал меҳнаткашларнинг турмуш даражасини янада ошириш, саноатни ривожландириш ва қишлоқ ҳўжадларини юксалтириш программаси тўғрисида, ҳақ кистемол қиладиган моллар ишлаб чиқаришни қўлайтириш ҳақида, fan-техника революцияси билан социализмнинг филокорона меҳнатига юксак ҳўрма, баъзо келтириб, ҳақи ҳал этилмаган масалаларни, келсинки ҳал этилиши лозим бўлган вазифаларни биринчи ўринга чиқариб қўйди.

Марказий Комитетнинг ижтисобот доқадидда таърифлаб берилган ва сўзд томони ҳал яндиллик билан қўлаб қўвалланган КПССнинг стратегик йўли Марказий Комитет ва унинг Сибаст бюроси ички ҳамада ташқи сибастнинг тўб проблемаларига иқоиди, ленинча ёндашиш намунасилар.

Сўзд делегатлари партиянинг сибаст йўлини ҳўли

азим афзалликларини, узвий равижда қўшиб тўғрисида, бутун диктаторий шўлаб чиқариш самараларидини кескин ошириш ҳақида боғрайёр.

Башарти тақдир сўёбат назарда тутиладиган бўлса, дунда гап социалистини муҳтаждиклиги янада мустаҳкамлаш тўғрисида, мустамлакчилик зулмидан халос бўлган мамлакатлар билан ҳамкорликни ривожлантириш ҳақида, кескинликдан ва «совуқ уруш»дан турли яқинимий тузумдаги давлатларнинг тинч-тоғусишан принциплари ҳалқаро муносабатларнинг мустаҳкам негизи бўлиб қолган ҳолда халас сўёбат бўлишини мустаҳкамлаш тўғрисида боғрайёр.

XV сўёд Ленин таллимоти ва ишларинг муносив дамоячилири борлигини яна бир марта кўрсатди. Партияиз Марказий Комитетининг Бош секретари Леонид Ильич Брежневнинг Ҳисобот доклады ленинизм, Ленин методологиясини руҳи билан суёроилган, Партия ёришилган ютуқларининг тарихий аҳамиятини таъкидлаб, совет киши-

лаб чиқар ва ўтказишда ўртоқ Брежневнинг жуда катта роли тўғрисида нақадар сийдиридан самийинг ва миннатдорчилик билан гапирганликлари ҳаммаининг аэсимизда. Коммунист сийесининг, ленинчи сийесининг санъати пировард натикада замон талабларини пайқаш ва тушунишдан, меҳнат аҳллари истаклариини сезиб, конкрет ишлар орқали рўёга чиқаришдан иборат. Одамлар эса хайркор яшашини истилайлар, тинчликда яшаб, меҳнат қилишини истидайллар. Бир қарашда жуда оддий бўлиб кўрунган ва айна вақтда тоғт масъулият ҳада мураккаб сийёл қарорларга келишди қўлушун, айна шу энг муҳим тўғусиларини чуқур тушулай.

Леонид Ильичга, унинг бутун фаолиятига жуда хос бўлган сойиқадамлин ва иччиллигинг мубайдири, Фаровонлик масалалари биринчи ўринга қўйилганлиги ва шу билан узвий боғлиқ бўлган совет экономикасини ривожлантиришининг энг актуал проблемалари чуқур ўйлаб ишлаб чиқилганлиги, бутун жаҳонга машҳур бў-

тан Тилчилик программаси— шударнинг ҳаммаси КИСС Марказий Комитетининг Бош секретари номи билан боғланган, унинг фаолияти, унинг меҳнатини бугун ҳаёқ олқишлаб, қўллаб-қувватламоқда.

Совет кишилари КИСС XXV съездининг қарорларини олди мақсад йўлида янада илгари силжишнинг улуғвор программаси деб қабул қилишди. Владимир Ильич «жамият барча аъзоларининг тўла фаровонлиги ва ҳар томонлама эркин ривожланишини таъмин этиш»ни ана шундай олди мақсад деб билган эди.

...

В. И. Лежнев, ГИИТ, 6-том, 267-бет).

Совет коммунистларининг олий анжумани ҳар бири муайян пайтда ҳал этилиши лозим бўлган қўндақ-қўп катта ва кичик вазифалар орасидан бутун ишнинг самарадорлиги за сифатини ошириш вазифасини алоҳида бўрттириб қўрсатади. Бу вазифалар совет жамиятини ривожлантиришнинг ҳозирги босқичидаги муҳим вазифалар эканлигини ўртақ Л. Н. Брежнев чўқур асослаб берди. Ўртақ А. Н. Косигининг қўлида, сўзга делегатларнинг нутқларида ҳам шу ҳақда таъкирлади.

Сўзга самарадорлик ва сифатини оширишнинг кенг қўлмадаги қўшма проблема деб таърифлади. Бу проблема эканлигини ривожлантириш динамикасини, ҳақиқ фараовийлигини янада ошириш, социал муносабатлар ва исёсий системани тақомиллаштириш суръатларини кўн шийҳатдан белгилаб беради.

Партия самарадорлик ва сифат тўғрисида ҳаммаша, социалистнинг қўрилишининг ҳамма босқичидагида ҳаммуҳим

кўларига чўқур сифат сил-
жилари қилишни ҳам бил-
дирипти.

Бундан беш муҳатқашлар
оммасини ўзинчи беш йил-
ликнинг туб вазифаларига
ҳал этишга сафарбар қилиш
билан бирга Ленин принци-
пларига мувофиқ экономик-
ни бошқаришни ҳам янги та-
лаблар даражасига кўтари-
модда. Эндиклига ўсишимиз
олга томон қилаётган ҳара-
катимиз суръатлари кўп
жиғатдан бошқарувни том
маънода такомиллаштириш-
га, яъни планлаштириш си-
фатини, таъкилотчилик куч-
гайратлари самарадорлигини
оширишга, иқтисодий оми-
лар ва воситалардан янада
моҳирона фойдаланишга боғ-
ландир. Бошқа мамлакатлар
билан ҳамкорлик ва албатта,
биринчи гадада социалистик
— иқтисодий интеграцияни
чўқурлаштириш янги аҳамия-
т касб этмоқда.

Съезд қарорларини амал-
га ошириш оддий ва енгли
иш бўлмаслигини ҳаммамиз
хорош билурмиз. Кўп ва
турли рақибларни баъжарил-
иш лозим бўлади. Партия
созет кишиларнинг муҳатқ
активлиги ва ташаббусқор-
лигини янада ривожлантириш-
ни белгиланган планлар
амалга оширишнинг зару-
р шарти деб билимда.

Муҳатқашлар коллективда-
ги, мамлакатдаги ишларни
яхшилаш тўғрисида жонку-
ярлик билан гамқурлик қи-
лаётганликлари, уларнинг
овиллиги ва активлиги
умумалқ социалистик мусо-
биқисида, муҳатга комму-
нистик муносабат ҳаракати-
да жуда кенг ва тўла ра-
вишда намоён бўлмоқда.

Муҳатқ унумдорлиги ва ип-
тизоини ошириш, махсу-
лотнинг юксак сифатли бў-
лиши учун, фан-техника та-
раққийоти ютуқларини тезроқ
ҳаётга жорий этиш учун,
вақт, муҳатқ, материаллар-
ни тежаш учун кураш —
омма иқидий қўл-гайратла-
ридиг ҳал қилувчи соҳалар-
дир.

(Давоми келинчи бетда)

(Давом иккинчи бетда)

ТАРАККИЁТ БОСҚИЧЛАРИ

Совет олимларининг Советлар мамлакатининг илмий-техника потенциалини мустақимлашга қўйиладиган ҳиссаси йил сайин кўпайиб бормоқда, моддий ишлаб чиқаришнинг турли соҳаларида фундаментал кашфиётларни қўлланган доираси кенгайиб бормоқда. КПСС XXV съездининг минбарига туриб, совет тадқиқотчилари шайинга айтилган юксак баҳога бўй бўйи тасдиқланди. 1976 йилги Ленин мукофоти-лар лауреатларининг рўйхати — фан-техника тароққийини шакллантиришда олимларнинг роли, ушб бораётган илмий-техника кўрсаткичи яна бир аққол миқдори.

Ушб катта иш авторлари бу йил юксак мукофотларга сазовор бўлди. Аҳоли совет тадқиқотчилари, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, академик Н. Н. Семенов ва Ленин мукофоти бериладиган тадқиқотчилари ҳаётида совет олимлари, жаҳон жамоатчилиги эъзр мамнуният билан қабул қилди. Жаҳон фанида кимёвий физика, молекула таълиқининг кимёвий асослари тадқиқотида фан бўлибда келиши унинг номи билан боғланган. Олим биринчи бўлиб ривожланган ва ривожланган элзуксиз жараёнлар назариясини ифодаб бериб, атомлар, радикаллар, қўзғалган зарралар кимёвий реаксиясини бағишлаб беришда ақил зарралар табиятининг аниқла. Академик Н. Н. Семенов ишлаб чиққан элзуксиз назария идеялари ва методлари ҳақида иссиқлик портлаши назарияси асосида қилма-қил тадқиқ этила бошлади ва оксидланиш, қрекнинг, полимерланиш, каталит каби аллақанда амалга оширилган ва лойқалаётган саноят жараёнларининг илмий негизи бўлиб қолди.

Сибирлик бир группа геологларнинг кўп йиллик тадқиқотлари эъзр муваффақиятлар билан поинига етказилди. Улар академик В. С. Соболев бошлиқлигида ақинда турғатилган катта асарининг жаҳон фанида назари йўқ. Новосибирсклик олимларнинг иш ер бағрининг турли юзлари ва чуқурликларда янгулда келган фойдалар қазилма эъзр муҳим группаларини прогноз қилиш ва уларни топишга эъзр бўлди. Новосибирсклик геологларнинг назарияси билимлар ҳар қандай тоғ жинси ер бағрини секин-аста бота бориб, ер бағрининг иссиқлиги ва босимнинг тобора катта таъсирга дуч келади. Шу муносабат билан тоғ жинслари эъзр таркибини ўзгартирибди, улар орасида температуралар ва босим турли қийматларига хос минерал уюшмалари пайдо бўлади. Академик В. С. Соболев ҳаммаслар билан бирга ер бағрининг турли юзларида таркиби жихатидан қандай тоғ жинслари пайдо бўлишини назарий ҳисоблаб қилишга муваффақ бўлди. Натигада олимлар СССР территориясида метаморфизм фациялар картаси деб аталган карта тавзиб чиқишга муваффақ бўлдилар. Бу карта келгуси

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ҲУЗУРИДАГИ ФАН ВА ТЕХНИКА СОҲАСИДА ЛЕНИН МУКОФОТИ ВА СССР ДАВЛАТ МУКОФОТИ КОМИТЕТИНИНГ ИЛМИЙ СЕКРЕТАРИ ПРОФЕССОР Н. С. АРЖАННИКОВ БИЛАН СУҲБАТ

геологик прогнозлар учун фундаментал қўлланма бўлади. Сибирлик олимлар Европа ва Осиё учун шундай карта-лар тавзиб чиқишда чет эллик геологларга ҳам ёрдам бердилар. Дунёнинг бошқа қитъалари учун ҳам шундай карта-лар таъйинлаш бораидаги иш-лар олиб боришмоқда.

Москвалик олимларнинг СССР Фанлар академиясининг Физика институти билан Москва Давлат университети адрон физикаси илмий-тадқиқот институти тақдим этган ва мукофотга сазовор бўлган ишлари «Кўйидаги космик нур чакна-нашлари ҳамда галактик космик нур кўйиш модуляцияси жараёнларининг стратосферий тадқиқ этиш, деб аталади. Шу иш туркумида Кўйиш система-сига ташқаридан келувчи магнитик нурлар, шунингдек Кўйишдан чиқувчи космик нурлар ўрганиб чиқилди. Авторлар шу соҳада бир қанча кашфиётлар қилишда, стратосфердаги космик нурларнинг ўрганиш методларини ишлаб чиқишга муваффақ бўлдилар. Экспериментал натижалари СССР территориясидаги турли нукталардан, шунингдек Арктикадаги совет станция-ларидан стратосферга 30 мингтага ақин радиоэон учин-риди. Космик нурларнинг ўн бир йиллик цикли ҳамда шу нурларнинг кўйиш активлик даярлари билан алоқаси тадқиқ этишга ақиндаги эксперимент-лар, мейлмулоқот олинди. Шу улкан ишларнинг натижалари катта амалий аҳамиятга эга, шу мулоқот одам космос сари учибатан паитдаги радиацион вазиятини аниқлашда аҳамиятга эга.

Бошқарилувчи системалар математик назариясида доир ишлар туркуми учун академик Н. Н. Красовский билан бош-қа олимлардан иборат состав-даги авторлар коллективига математика соҳасидаги Ленин мукофоти берилди. Авторлар замонавий математик бошқар-илувчи назариясининг муҳим-муҳим тадқиқот асосларини ҳал этишда аҳамиятга эга бўлган бир қанча қийин ва ақтуал проблемаларини ҳал қилди-лар. Ишлаб чиқилган назария асосида турли жараёнларнинг мақбул бошқариш вазифалари-нинг тадқиқ этиш ва ҳал қилишга имкони берадиган ме-тодика яратилди. Авторлар ол-ган натижалар бошқариш яго-на ҳисоб алгоритмларини яратишда, ҳалқ ҳўжалигининг бошқариш яғни методларини таъинида муҳим аҳамиятга эга.

Академик А. С. Спирид билан СССР Фанлар академия-сининг муҳбир аъзоси Г. П. Георгиев бошлиқлигидаги бир группа олимларга Ленин муко-фоти берилиши ҳаёт фаолият-ини бошқарувчи ҳикмат меха-низмларни билишга жуда ақинлашган совет биология фани катта муваффақиятлари.

нинг ифодаси бўлди. Улар «Янги класс ички ҳўжайра зарралари бўлиш информо-сомини кашф этиш ва ўрга-ниш» деган ишлари туркуми учун Ленин мукофотига сазо-вор бўлдилар ва шу зарра-лар муъйян ҳўжайра оксилли информაციон рибонуклеин кислота комплексларида ифо-рат эканлиги аниқланди. Ав-торлар ишлаб чиққан методлар натижаларида ҳайвонот, шунинг-дек иссиқлик ҳўжайраларидан информосомалар ажратиб, уларнинг ҳоссаларини ўрганиш ва структураларни таълиқини очиш мумкин бўлди. Олимлар янкан жуда кўп маълумотлар информосомаларнинг функцио-нал ролини ва ҳўжайрада оксил синтез қилинадиган жойларга информация еткази-шга қатнашувини намойиш этади. Шундай қилиб, бутун маъжудотни бошқарувчи гоят нозик жараёнлар тадқиқотида билимимизнинг яна бир муҳ-им сакхиси очилди.

Таниқли совет археолог ва тарихчи академик Б. А. Ри-баков неча ўн йиллар мобай-нида ақин асарларини ҳақиқа-тидан қадимги рус маданияти-нинг энциклопедияси деб ай-тишмоқда. Иккунининг рус халқининг моддий ва маъна-вий маданияти сарҳадларини ўрганишга бағишлаган олимнинг ҳамма ишларида фактлар мўл-қўл бўлиб, пу-блистик эхтироси намойиш бў-либ туради. Унинг рус фольк-лорига бағишлаган асарлари ёш олимлар кўпгина авлодла-ри учун кунда қараланди, китоб бўлиб қолди. Қадимги рус бадиний иккунининг улгувор ёдгорлиги — «Игорь полки таърифида қисса» шу тадқиқотларнинг марказида туради. Олим шу қиссага ик-ки монография бағишлаган. Академик Б. А. Рибаконинг Ленин мукофотига сазовор бўлган асарлари туркумида тур тадқиқоти санъати тадқиқ-отидаги монография, рус эртак-лари ва қиссалари таърифида-ги тадқиқотлар, XV—XVI ас-ларда Москвитинлар рус тар-калари таърифидаги китоб ҳам ақинбой асарлари ҳам кир-ган.

Икки таниқли совет фарма-колог — СССР Медицина фанлари академиясининг ака-демиклари С. В. Анчиков би-лан В. В. Закусов нейротроп моддалар таъсир механизми-ни ўрганиш бораидаги ишлари туркуми ҳамда юксак сама-рли доридармонлар ярат-ганликлари учун медицина со-ҳасида Ленин мукофотига са-завор бўлдилар. Иккала та-дқиқотчи кимёвий бирикмалар-нинг нора-системасига таъси-рини ўрганишга эъзр ҳаётлар-нинг анча қисмини бағишла-дилар.

Улар яратган оригинал на-зария моҳияти шундан иборат, ки, нейротроп моддалар тек-кан нукталарида, яъни синоп-тик контакта бўлганда бир

нор ҳўжайрасидан иккинчи нора ҳўжайрасига қўзғалти-ларнинг электрокимёвий ўза-тилишга таълаб таъсир кўр-сатади. Олимлар шу модда-ларнинг таъсир механизмини таълиқинида ташқари ди-кционалигини, юрак дўқулла-ри ўзгаришини ва бошқа ка-салликларни даволашга мўл-жалланган яғни юксак сама-рли доридармонларни ярат-тирилган тарзда синтез қилиш методикасини ҳикмилар билан биргаликда яратишга муваф-фақ бўлдилар. Ватанимиз се-ноати шу доридармонларни ишлаб чиқаришни ўзлаштир-моқда, баъзиларига эса АКШ, ГФР, Финляндия лицензия-лар сотилди.

Академик А. Н. Бакулев ҳикмат Юрак-кон томир хи-рургияси институтининг дирек-тори В. И. Бурковский бош-чилигидаги москвалик хирур-лар группаси медицина фани соҳасида яна бир муваффақи-ятга эришилди. Уларнинг юрак хирургиясига яғни ил-мий методларни жорий этиш бораидаги тадқиқотлар турку-ми Ленин мукофоти билан тақдирланди. Авторларнинг бевоқиф таълиқотида мамла-ката биринчи миктосослашти-рилган ҳақида суний қон ай-лантириш аппарати ва орган-изм ҳаёт фаолиятини сақлаб туруви бошқа автомат система-лар билан жиҳозланган био-роперация хонаси барпо этилди. Авторлар юрак-кон томир хирургиясига жорий этган яғни гипертоник окси-генация методи операция чо-ғида организмнинг қисорлоқ-да чаққонлиқа бардор бе-ришини кескин равишда оши-ради ва совет хирургия фани-га қўйилган шубҳасиз қат-та ҳиссидир.

1976 йилги Ленин мукофоти яғни лауреатларининг икки асарлари фан билан практи-ка самарали иттифоқи иншо-насини кўрмиз. Булар — бир группа мутахассислар мамла-кат нефть қазини саноятини тубдан қайта қуроллантириш бораида яратган метод билан «Тулочермета илмий-иш-лаб чиқариш бирлашмасида яратилган ванадий шлагини қайта ишлаш яғни технология-сидир. Нефть саноятини тубдан қайта қуроллантириш методи-нинг натижалари мамлаката-нинг ҳамма қатта-қатта нефть қонларига меҳнат унумдорли-ги кўтарилишига қил қилувчи таъсир ўтказди, нефть қонла-рини фойдаланишга топириш мўддатларини 5—10 баравар қисқартиришга, қурилиш на-рхисини 30—40 процент эъзо-лаштиришга имкон берди. Ту-лалик миришкор металлур-ларга келганимизда эса, улар жаҳон практикасида биринчи бўлиб шлакдан нодир металл — ванадий экстракчи олишини самарали ва атмосфера-ни бўғамайдиган методикасини яратишга муваффақ бўлдилар. Ҳўзир дунёда асосан жара-ённинг гоятга қийматга туши-ши ва сув муҳити билан ҳа-во муҳитига зарарли таъсир қи-лиши сабабидан ванадий иш-лаб чиқариш оқсатганимиз маълум.

(ТАСС).

ПАРТИЯНИ БИРЛАШТИРИШ УЧУН КУРАШ

РСДРПнинг IV (Бирлаш-тирувчи) съезди бошлени-ларнинг партия бирлиги учун, унинг революцион так-тикаси учун, ленинча аграр программа учун курашида муҳим ўрин эгаллайди.

Бу съезд мамлакатда ре-волюцион ҳаракат янада юк-салган шароитда бўлиб ўтди. 1905 йил Москвадаги дека-брь куролли қўзғолони мағ-луб бўлганлиги қарамай Россиянинг кўпгина райони-ларда ишчи, солдат, деҳ-қонларнинг революцион иш-тириши давом этди. 1906 йил Россиянинг теккалари-да, шу жумладан Туркиста-нда революцион ҳаракат айниқса кўчиди. Темирўл устаконаларининг, пахта то-задаш заводалари ишчилари-нинг забастоналари Тошк-ентда, Фарғонада, Янги Бу-хоро, Қўғончида бўлиб тур-ди. Деҳқонларнинг талабна-ри турли формаларда намо-иш бўла бошлади. Улар со-лиқларни ўтлашдан бош-тортидилар, бойларнинг ва воқиф ерларини тортиб ола бошладилар.

1906 йил февралда Тур-кистон ўлкасида социал де-мократик ҳаракат шаклланди. Тошкентда РСДРПнинг I Туркистон конференцияси чакрилди. Унда «РСДРП Туркистон ташкилотлари-нинг иттифоқи» курулди кел-ди. 1906 йил Туркистонда РСДРПнинг 17 ташкилоти ва бир неча ҳарбий социал-демократик ташкилотлар иш-олиб борган эди.

Революция давомиди пар-тия оммавий ташкилотга, миллионлаб пролетариатнинг партиясига айлана борди. Россия марказидаги проле-тарият билан миллий чекка ўлкалардаги пролетариат-нинг революцион курашда мустақим бирлиги зарура-ти, меншевиклар тўғрисида РСДРП ичида курулди кел-ган бўлинишга, барҳам бе-риш, аграр программани қайта кўриб чиқиш ва такти-ка масалаларини ҳал этиш съезд чакриллишини тақозо этгайган эди.

IV съезд Стокгольмда

РСДРП IV съездининг 70 йиллиги

1906 йил 10 апрелдан 25 ап-релгача давом этди. Съездда РСДРПнинг 62 маҳаллий ташкилотидан 134 делегат иштирок этиди. Польша, Лит-ва, Латвия, Бунд, Украина-дан 13 социал-демократ, Финляндия ва Болгария иш-чи партияларидан икки деле-гат таъинланди.

Бошлениклар 46 овозга, меншевиклар 62 овозга эга эдилар. Кўпгина бошленик-нинг ташкилотлар оммавий қирғин тўғрисида катта зарар қўрганликлари ва ўз деле-гатларининг съездга юбора ол-маганликлари учун бошле-викларнинг сони оз эди. Би-нобарин, делегатларнинг сос-тави партиядаги ҳақиқий кучлар нисбатини аниқ ифо-даламасди. Съездда ҳамма масалалар юзасидан менши-ковий кураш кетганлиги ана шу билан изоҳланади. Бошленик делегатлар орасида В. И. Ленин, Артём (Ф. А. Сергеев), К. Е. Воро-шилов, В. В. Воронский, М. И. Калинин, Л. Б. Кра-син, Н. К. Крупская, А. В. Луначарский, И. В. Сталин, М. В. Фрунзе, С. Г. Шаумян ва бошқалар бори эди.

Туркистондан биринчи марта бошлениклардан М. В. Морозов ва А. М. Бузани-ев ҳамда меншевик А. Г. Зурабов қатнашдилар.

Съездда аграр программа-ни қайта кўриб чиқиш; хо-зарини момент ва пролетари-атнинг сиёсий вазифаларига баҳо бериш; Давлат думаси-га муносабат; куролли қўзго-лон; партиядаги ишчи-лар; касаба оюмлари; мил-лий социал-демократик таш-килотлар билан бирлашиш; партия устави масалалари муҳокама қилинди.

Съездда биринчи рус ре-волюциясининг негизини ташкил этган аграр масала эъзр муҳим масалалардан би-ри бўлди. Бошлениклар но-мидан В. И. Ленин тақлиф этган аграр программа по-меншевиклар ерини муеодлар қилиш ва ҳамма ерлар нацио-

нализация қилишни, яъни хусусий мулкнинг бекор қилиниши ва ҳамма ерларни демократик давлат мулкига ўтказишни талаб қилар эди. Бу программа деҳқонлар-нинг пролетариатнинг итти-фоқисини сифатида револю-ция томонига одғириб олиш-га, буржуа-демократик ре-волюциянинг тўла галаба қо-зонилишига ва буржуа-демо-кратик революциянинг со-циалистик революцияга ўсиб-ўтиши учун қўлай шароит яратишга қаратилган эди.

Бу деҳқонларни қўзғолон-га қорлаган революцион программа бўлди. В. И. Ле-ниннинг шу масала ҳақидаги съезддаги кўрсатмалари Осиё, Африка ва Латин Аме-риказидаги бир қатор мамла-катларда аграр реформалар-ни ўтказиш чоғида ҳўзир ҳам жуда муҳимдир.

В. И. Ленин меншеви-кларнинг ерларни муницип-лизация қилиш программаси-га кескин қарши чиқди. Бу программа помешчинларнинг ерларини маҳаллий ўз-ўзини бошқариш органлари — му-ниципалитетлар иштироки-да берилиши ва деҳқонлар бу ерларни ана шу органлардан ижарага олишни кўзда ту-тар эди. Ленин бу програм-манинг ҳатоллигини ва ре-волюцион ҳаракат учун зар-рарли эканлигини фой қи-либ ташлади. Съезд қўйи-лик овоз билан меншеви-кларнинг аграр программаси-ни бошлениклар қиритган бир қатор тузатишлар билан қабул қилди. Бошлениклар программага меншевиклар тақлиф қилган «бегонала-штириш» деган оппортунистик формула ўрнига помешчи-ларнинг муеодлар қилиш та-лабини қиритишга муваф-фақ бўлдилар.

Съезд ишида тактика ма-салалари ҳам муҳим ўрин тутди. В. И. Ленин револю-цияни охиригача етказишни пролетариат учун муҳим ва-зифа, деб ҳисоблади. Асосий кураш формаси куролли қўз-ғолон бўлиши керак. Со-

Съезддан сўнг кўп ўтмай бошленик делегатлар В. И. Ленин томонидан енгилан «Партияга муносабатини қа-бул қилдилар. Унда боль-шевиклар съездда менши-ковийларнинг эъзр қарар қа-бул қилинган ҳаёт қарорла-рига қарши гоъий курашни давом эттиравеадилар, де-йилган эди.

Т. ОРИПОВ,
Н. КЛИМЕНКО.

ШОЛИКОРЛАР ОБЛАСТЬ СЕМИНАР-КЕНГАШИ ҚАТНАШЧИЛАРИНИНГ ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ БАРЧА ҚИШЛОҚ ҲЎЖАЛИК МЕХНАТКАШЛАРИГА

МУРОЖААТИ

КПСС XXV съездида қиш-лоқ ҳўжалигини ижадал ри-вожлантириш, деҳқончилик ва чорвачилик махсулотлари етиштириш қўйиштириш масалаларига катта эътибор берилди.

«Дон етиштиришни қўйи-тириш», — деб таъинланди КПСС Марказий Комитети-нинг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев, — эъзр ақтуал вазифадир. Бу — қишлоқ ко-ммунистлари, барча колхозчи-лар ва совхоз ходимлари-нинг зарбдор иш участкаси-дир.

Областимиз шолкорлари шолига ишлов бериш агро-техника қондаларининг эъзр усулларини қўлаб шол етиштиришга тўхтов-сиз қўйиштириш ва ҳисла-дорлигини оширишни таъ-минламоқдалар. Утган беш йилликда шол ҳислдорлиги гектар боғида 16,4 цент-нерга ошди. Юқори Чирчиқ районидаги «Ленинсий қўйи» қўйи Чирчиқ райони-даги Димитров номи. Ўрта Чирчиқ районидаги «Север-ний маяк» ва Икк Пен Хаа номи колхозлар йил сайин шолдан юқори ҳисла ол-моқдалар. Бу ҳўжаликларда ҳислдорлик 60 центнер, ҳатто ундан ҳам ортиқ бўла-ёттир. Ўрта Чирчиқ райони-даги «Северний маяк» кол-хоз шолкорлик бригадаси бошлиғи Раиса Тигай, Қўйи Чирчиқ районидаги Киров номи колхоздан Михаил Пак, Юқори Чирчиқ райони-даги «Ленинсий қўйи» кол-хоздан Сергей Пак ва Гри-горий Ким сингари қўлаб долдор шолкорлар, айниқ-са, катта муваффақиятларга эришилди. Улар утган йили ҳар гектар ердан 70—75 центнердан ошириб ҳисла етиштирдилар.

Област шолкорлари ўз имкониятларини ҳисоблаб

қилиб 1976 йил учун оши-рилган социалистик мажбу-рият қабул қилдилар. Ҳар гектар ерда 60 центнердан шол етиштирилди. Бу 1975 йилдаги нисбатан 10,3 центнер кўйди.

Эндиликда колхоз-совхоз ишлаб чиқариш моддий тех-ника базаси сезиларли дара-жада мустаҳкамланган. Су-горилдагилар ерлар кенгай-ган. Утган ҳақида шолга иш-лов бериш ва ҳислани йиғиб олиш техникаси билан таъ-минлаш даражаси юксалган. Шунингдек шолкорларнинг касб маҳорати аяча ошган ҳозирги кунда шол етишти-риш бўйича қабул қилинган юксак социалистик мажбу-риятларини ҳар бир ҳўжалик ва ҳар бир бригада сўзсиз бажаради, деб қатъий ишонч билан айтиламоқда.

Семинар кенгашида социа-листик мажбуриятни бажари-ш йўллари белгиланди. Таъриба алмашдик ҳақида шол етиштириш қўйишти-риш имконияти берадиган қўлаб фойдаланилмаётган резервлар борлиғига ишонч ҳисла қилидик.

Бизнинг олдимизда шолга ишлов бериш ва ҳислани йиғиб олиш бўйича ком-плекс механизацияни жорий этиш ҳисобига меҳнат унум-дорлигини ошириш ва махсу-лот танларини намайитириш-дек ушб вазифалар туриб-ди.

Биз ҳўжаликларнинг бар-ча раҳбарларини, мутахас-сисларини ва бригада бош-лиқларини деҳқончилик ма-данийтини ошириш, фан тоғуларини ва илгор агро-техникани қўлланган шол-чиликни комплекс механиз-ациялаш, ишлаб чиқариш ва-таторлари таърибисини кенг ейиш асосида, шунингдек Коммунистик партия ва со-вет ҳўкуматининг беқисс

ёрдами ва ғамхўрлиғига та-йяган ҳолда шол етиштириш-га давлатга сотишни кескин қўйиштиришга чакирамиз.

Қадрли ўртоқлар! Ҳўзир областимиз далаларида шол етиш қизгин паллага кир-ди. Юқори ҳисла тақдирин ана шу муҳим ишни қай да-ражада сифати бажариши-мизга боғлиқдир.

Биз қишлоқ меҳнаткашла-рини фақат районлаштирил-ган юқори сифатли шол навлари уруғини экинга ва бу ишни қисқа мўддатларда, яъни биринчи майга қадар тўла тугаллашга даъват эта-миз. Асосий эътиборини шол-нинг белгиланган қилин-ликда, яъни ҳар квадрат метр ерда камида 300—350 тўн ишлов бўлишига қара-моқ лозим.

Барча агротехника қонда-ларини белгиланган мўдлат-да ва юқори сифатли қилиб ўтказиш, минерал ўт-тардан самарали фойдала-нишга, турли зараркунанда ва насалликларнинг пайдо бўлишини қатъий назорат остига олиш ва ўз вақтида кимёвий ишлов беришга, бе-гона ўтларга қарши герби-цидлардан рационал фойда-ланишга, шолни етарли миқдорда сув билан таъмин-лашга эришайлик.

Келгуси йилда ҳам мўл ҳисла олишининг гарови бўл-ган сифатли уруғ тамлаб-йишга жиддий эътибор бер-моқ зарур. Вунинг учун юқо-ри навли участкаларни ало-ҳида ажратиб ва аниқлаш, бегона ўтлардан тозалаш, бу участкаларга алоҳида ишлов бериш тадбирларини белги-лаш лозим.

Қадрли ўртоқлар! Шол етиштириш ва давлатга со-циализм қўйиштириш юзаси-дан олдинги социалистик мажбуриятнинг бажарилиш ҳислани йиғиб олишга ўз вақтида пухта тайёргарлик

қилиб қўйишга боғлиқдир. Шу мақсадларга ҳозирнинг ўзидаёқ дон йиғиб олувчи техника ва транспорт воси-таларини ремонт қилиш ва масуми тахт қилиб қўйи-шга жиддий киришмоқ лозим. Шол янчини учун махсу-с хирмон жойлар белгилан ва тайёрлаб қўйиш зарур.

Меҳнат унумдорлигини ошириш, шолнинг исроф бўлмаганига эришиш мақ-садига «комбайн-тайёрлов пункти» усулини қўлаб шол учун тўла шароит яратиш, донини йиғиб олиш мўддатла-рини ва бу ишга сарфлана-диган ҳаражатларни қисқар-тириш, махсулотнинг танлар-ини арозиллаштириб, рента-беллигини ошириш зарур.

Етиштирилган жамми ҳо-силни ҳисоботиб қилиш ва оморбарага келиб тушгайган дон миқдорини қаёб қилиб боришни таъмин этишга жиддий эътибор бериш ло-зим.

Биз шол қабул қилиб олувчи пунктларнинг ҳодим-ларига ҳислани тез ва тўх-товсиз қабул қилиб олиш учун моддий-техника базани ўз мўдлатига ҳозирлаб қў-йиш, деб мурожаат этамиз.

Юқори ҳисла етиштириш юзасидан қабул қилинган со-циалистик мажбуриятнинг бажарилиш ҳар бир шол-кор бригада коллективининг шол-шараф ва виждон иш-га айланмоғи лозим.

Биз областнинг барча қишлоқ ҳўжалик меҳнаткаш-ларини 1976 йил учун олин-ган юксак мажбуриятларни бажариш йўлидаги соци-алистик мусобақага актив қўйишга чакирамиз. Бу билан биз қишлоқ ҳўжали-гини муттасил юксалтириб бориш юзасидан КПСС XXV съезди кўрсатмаларини му-ваффақиятли бажариш учун мустаҳкам пойдевор яратган бўламиз.

Жун қирқинишга намунали тайёргарлик кўрайлик

фатини белгиланган мутахас-сислар масмула ҳар томон-лама пухта шайлаб қўйилди, жун қирқиб олиш махсу-с пунктларда марказлаштирил-ган усулда амалга оширил-ди. Бу пунктлар етарли миқ-дорда агрегатлар билан таъ-минланди, пункт территория-сини масуми давомиди саран-жом-саршарх сақланди.

Жун қирқиб олишни ўз вақтида сифатли ўтказиш ва саноят корхоналарига таъин қилинган ҳўжалик, тайёрлов таъинлотлари ва саноят кор-хоналари мутахассислари-нинг кенгашида бу соҳада амалга оширилиши лозим бўлган барча тадбирлар кенг ва чуқур муҳокама қилинди.

Ана шу асосда юқори си-фатли жун қирқиб олиш ҳақида давлатга топириш имкониятларидан тўла фой-даланайлик!

ҲАҚИКАТ ВА ГЎЗАЛИК САНЪАТИ

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Со-вети адабиёт, санъат ва архитек-тура соҳасида Ленин мукофоти ва СССР Давлат мукофоти комитетининг тақдирларини қароб чиқиб, 1976 йилги Ленин мукофотида бериш таъри-фида қарор қабул қилдилар.

Даставвал шуни таъкидлаб ўтишни ҳождаримиз, бу юкс-как мукофотга сазовор бўлган асарлар ва ишлар жанр жиҳа-тидан рангбаран бўлиб, кар-дос республикаларнинг намо-яндалари бўлган устоз санъат-корларга мансубдир. Бу асар-ларнинг яратилиши социалис-тик реализм санъати эришган яғни муваффақиятлар бўлиб қолди, бунёдкор инсон ҳаёти таърифидаги ҳақиқат ва гўзал-лик санъати эришган яғни му-ваффақият бўлиб қолди.

Адабиёт соҳасида Ленин му-кофоти Литвининг энг етакчи аъуучилардан бири Литва ССРда кизмат кўрсатган меда-ният арбоби Йонас Авикюста «Ватангдолар» романи учун берилди. Бу асарда Улуг Ва-тан урушининг қал қилувчи йилларида Литва халқининг ҳаёти эъзр маҳорат билан таъ-сирлаб боришган, Литва халқи-нинг ҳаёт манзалари ана шу ҳалқ тарихининг кескин бури-лиш чоғида, эркин ҳаёт йўли-да, порлоқ келажак ва маъ-навий тароққийга — соци-ализмга бориш йўлидаги ҳаёт манзаларлари бу элик асарда китобхон к

